

VERSLAG

Vergadering
Gezamenlijke commissies
30 oktober 2019 in de raadzaal

Index verslag vergadering gezamenlijk commissies 30 oktober 2019

Algemeen

1.	Vaststellen agenda	3
2.	Mededelingen voorzitter	3
3.	Programmabegroting 2020 – eerste termijn Belastingverordeningen 2020 Programmabegroting 2020 – tweede termijn Belastingverordening 2020	3

Gezamenlijke commissies

Aanwezig bij aanvang:

Voorzitter: H.R. Jaarsma (voor schorsing) en mw. J.Kalk (na schorsing)

Griffier: P.M.H. van Ruitenbeek (voor schorsing) en W.G.J. Drenth (na schorsing).

Fracties:

Hart voor Hilversum: mw. M. Boumadkar-Boukharriss, M. Eerenberg en J.A.C. Slingerland;

*D66: M.J. den Boer, mw. A.A.S. den Daas, J.E.M.G. Göbbels, en
mw. M.J. van Vliet;*

*VVD: H.H. Fennema, mw. H.M.G.J. van de Linde, R. Verkuijlen, M.F. Vogel en
T. R. Westerneng;*

GroenLinks: F.R. Kool, mw. M.H.A. Remmers en J.A. van Waarden;

CDA: G.J. Postma, D.E.O. Streutker, N.G.T. van Voorden;

ChristenUnie: mw. A.F. Vreugdenhil-de Blécourt;

PvdA: mw. F.F. van Drooge, mw. J. Kalk en J.B. Oude Elferink;

SP: P.H.J.R. van Rooden en mw. B. Verweij;

Leefbaar Hilversum: mw. M.G. Kooloos;

Hilversums Belang: mw. H. Bijl en H.P. Blok

College: M.W. Jaeger, J. Kastje, A.R.C. Scheepers, AF.G.J. Voorink, mw. K.J. Walters en mw. A.J. Wolthers, wethouders en de heer P.I. Broertjes, burgemeester

1. Vaststellen agenda (0.3)

De **voorzitter** opent de vergadering en heet allen welkom. Hij doet enkele huishoudelijke mededelingen.

De **voorzitter**:

- stelt voor coalitie- en oppositiefracties op volgorde van grootte om en om het woord te laten voeren
- vraagt of de commissie akkoord gaat met de eerder afgesproken spreektijd en behandelwijze in eerste en tweede termijn.

Aldus wordt besloten.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen voorzitter (0.5)

3. Programmabegroting 2019 (0.6)

Hart voor Hilversum:

- complimenteert het college en ambtenaren met de sluitende begroting
- vraagt of het college kan ingaan op de consequenties van de stikstof- en Pfas-problematiek op de lopende en toekomstige bouwprojecten en op de begroting; het **CDA** vraagt of Hart voor Hilversum bepaalde ambities graag anders had gezien; **Hart voor Hilversum** noemt in dat kader wonen in verband met stikstof- en Pfas-problematiek;
- mist de herbouw van De Lelie en ontwikkeling en instandhouding van wijkcentra en buurthuizen in de begroting en vraagt of die nog in de paragraaf Verbindende stad op te nemen zijn; de **PvdA** vraagt of instandhouding volgens Hart voor Hilversum voor hetzelfde bedrag inclusief indexering zou moeten plaatsvinden; ze zouden volgens de PvdA moeten vallen onder hetzelfde financiële regime; **Hart voor Hilversum** vindt indexering niet op voorhand nodig; buurthuizen zouden voor en door bewoners gerund moeten worden; het gaat dan meestal om vrijwilligers; continuïteit van eventuele professionals moet gewaarborgd zijn; de **SP** weet dat er geld ter waarde van €1,5 miljoen van het Rijk beschikbaar is om te

investeren in de jeugdzorg en vraagt of dat geld ook naar jeugdzorg moet gaan; **Hart voor Hilversum** heeft bij de laatste kadernota afgesproken indexering bij subsidiëring te laten achterblijven; als het anders moet is een ander besluit nodig, maar dat is nu niet het geval; de **SP** nodigt Hart voor Hilversum in te gaan op de vraag subsidies wel te indexeren;

- vraagt wanneer de herbouw van De Lelie voor een commissievergadering wordt geagendeerd;
- is blij dat het onderwerp ondermijning in het hoofdstuk Veilige stad als nieuw beleid financieel in de begroting is verwerkt, waarmee een flinke slag wordt geslagen;
- doet het genoegen dat het college brood ziet in het concept park&bike en vraagt of een eerste gesprek daarover al met de leiding van het Media Park heeft plaatsgevonden, welk lid van het college dat gesprek eventueel nog moet oppakken en wanneer dat eerste gesprek zal plaatsvinden;
- bestempelt het weerstandsvermogen als uitstekend, hoewel sprake is van een momentopname, en valt het op dat de netto schuldquote de aankomende jaren oploopt en de solvabiliteit terugloopt; de belastingcapaciteit loopt tot 2023 op tot 108%, waardoor de gemeente in dat jaar tot de categorie 'meest risicovol' gaat behoren; voor 2020 is dat percentage 102, iets boven de landelijke norm, waardoor er weinig politieke ruimte is voor lastenverhoging en dus voor dekking van tegenvallers of nieuw beleid; de fractie vraagt hoe problematisch het college de oplopende belastingcapaciteit tot en met 2023 noemt;
- ziet ruim € 2 miljoen worden onttrokken aan de reserves en dat voor € 5 miljoen wordt geleend; er wordt voor de komende jaren nog eens € 20 miljoen extra geleend en zij vraagt om uitleg met welk doel de extra leningen worden afgesloten; de **PvdA** vraagt wat Hart voor Hilversum vindt van de omvang van de reserves; **Hart voor Hilversum** is benieuwd naar het antwoord op de vraag waarvoor € 20 miljoen aan leningen bestemd is; lenen op zichzelf is niet verkeerd en levert ook heel veel op, zelfs financiën en een beter leefbaar Hilversum; de **PvdA** bevreemdt het dat nu nog een vraag nodig is waarvoor € 20 miljoen aan leningen nodig is; **Hart voor Hilversum** vindt dat niet goed.
- roept de unaniem aangenomen motie M 14/31 van de ChristenUnie van 25 juni 2014 in herinnering over een financiële houdbaarheidstest waaraan het college nog geen invulling heeft gegeven; daarom vraagt de fractie om de toezegging om uiterlijk eind eerste kwartaal 2020 een financiële houdbaarheidstest volgens het VNG-model te laten plaatsvinden
- is blij met de beperkte lastenverhoging onder het inflatieniveau;
- verheugt het dat De Egelshoek begin 2020 wordt afgerond, een langlopend dossier met veel hoofdbrekens; complimenteert het college, burgemeester Broertjes en andere raadsleden met voltooiing van De Egelshoek.

Het CDA:

- vraagt zich af of de gemeente zich niet te rijk rekent en te arm plant;
- ziet een sluitende begroting met evenwicht tussen structurele baten en lasten; wel waren er daartoe ingrepen nodig, zoals een greep uit de algemene reserve en verkoop van gebouwen;
- zet vraagtekens bij het incidenteel inzetten van de opbrengst van gebouwenverkoop; graag hoort zij wat het college verstaat onder incidentele uitgaven en prudent financieel beleid;
- ziet het eigen vermogen dalen, niet alleen door de inzet daarvan voor de exploitatie, maar ook door verplichtingen voor het Stationsgebied;
- roept het college en raad op tot planningrealisme; de netto schuldquote zal met investeringen in het Stationsgebied stijgen van 76% tot 110%, waardoor de gemeente tot de B-categorie zal behoren met betrekking tot het voeren van robuust financieel beleid; **Hart voor Hilversum** vraagt of het CDA voorstander is van een financiële houdbaarheidstest; het **CDA** beantwoordt die vraag bevestigend en ondersteunt dat pleidooi en wil kijken wat de gemeente nog wil, bijvoorbeeld ook gezien de nodige energietransitie; men moet bepalen hoe ver men wil gaan en dat bepaalt de ruimte die er nog is; de **VVD** wijst erop dat men nu geld toe krijgt bij geld lenen; het **CDA** beaamt de mogelijkheid om gratis te lenen, maar de leencapaciteit is ondanks de lage rente niet onbeperkt en de renteontwikkeling kan op lange termijn anders zijn; de **VVD** neemt aan dat het CDA lenen van lang geld voor het Stationsgebied ondersteunt; het **CDA** doet dat inderdaad;

- informeert naar het beeld of de gemeente in staat is om alle wensen in financiële zin te honoreren;
- wil prudent omgaan met extra geld en tegenvallers opvangen op het sociaal domein;
- krijgt de indruk dat bij energietransitie middelen nog niet in lijn zijn met de ambities;
- ziet slechts 20 extra laadpalen per 10.000 inwoners en vraagt of het college op dat punt wel ambitieus genoeg is; wellicht is het verstandig om een reserve op te nemen voor investeringen in verband met de energietransitie;
- vraagt wanneer de raad een notitie krijgt over het op te richten energiebedrijf; vraagt of de huidige doelstellingen wat betreft elektrische laadpunten bij de marktontwikkeling past en of het college bereid is deze aan te passen;
- vraagt nog maar eens aandacht voor vrijwilligers, die het college wil betrekken uit de bijstandsgroepen 2 en 3 en die wil betrekken bij het welzijnsbeleid; dat het college tevreden is als hetzelfde aantal vrijwilligers werkzaamheden verricht vindt de fractie in schril contrast staan met ambities uit het eigen beleidsplan;
- verwacht op 6 november de evaluatie het van project VANG en informeert naar de status daarvan;
- ziet geen ambitie voor kunst en cultuur en vraagt of alle plannen in de begroting staan;
- vindt de ambities van het college soms te groot en is voorstander van houdbare financiën op lange termijn; dat vraagt om keuzes en het CDA roept de raad op daarbij te betrekken; de **PvdA** vraagt of het CDA vindt te weinig te worden betrokken; het **CDA** constateert vooral te worden betrokken bij de toekomst, maar wil ook over lopende plannen vroegtijdig worden betrokken en die toetsen.

D66:

- ziet veel plannen, realiteitszin en aanpassing van ambities; zij is positief over het geheel;
- is op onderdelen teleurgesteld, zoals de beleidsarme kadernota, waarover is gevraagd te komen met een beleidsmatige vertaling; nu zijn de beleidsteksten nog te beperkt; een beetje een optelsom van diverse portefeuilles, terwijl er een kans is om integraal naar problematiek te kijken; de langere termijn ontbreekt nog te vaak;
- pleit voor degelijk financieel beleid en constateert dat de begroting op hoofdlijnen gelukkig in balans is, maar die is wel met moeite sluitend, ondanks de extra inkomsten uit Den Haag en de greep in de reserve; de **PvdA** vraagt wat D66 ervan vindt dat incidentele middelen als structureel zijn ingeboekt; **D66** vindt dat geen degelijk financieel beleid;
- wijst op het onzekere sociaal domein; de **PvdA** vraagt hoe D66 zelf zou willen omgaan met subsidiepartners; **Leefbaar Hilversum** maakt uit het betoog van D66 op dat er veel geld naar het sociaal domein gaat; zij vindt dat er vijf jaar lang veel geld gaat naar het transitieproces, o.a. om wachtlijsten te verkorten; gevraagd wordt hoe D66 dat wil doorbreken; **D66** erkent dat men op enig moment door moet en de transitie nu is gepasseerd; aan verbeterlagen moet een keer een goed einde komen; de open einderegelingen blijven en daar kan de raad weinig aan veranderen; **Leefbaar Hilversum** ziet dat veel geld opgaat aan personeelskosten en weinig aan uitkeringen en wil processen efficiënter maken; **D66** is het daarmee eens;
- kondigt amendementen en moties aan over het budget voor nieuwe kansen, dat in overeenstemming moet zijn met de Financiële verordening, het meerjarig correct ramen van inkomsten uit de BUIG en de investering voor nieuwbouw van De Lelie;
- gaat het naast realistisch begroten ook om betrouwbaar opdrachtgeverschap en vraagt hoe het college wil omgaan met subsidiepartners; de **PvdA** vraagt hoe D66 zelf zou willen omgaan met subsidiepartners; **D66** wil bij subsidieverstreking kijken of opdrachten kunnen worden uitgevoerd; subsidies moet men relateren aan het te leveren werk; het college zou daar goed naar moeten kijken en daarbij de raad betrekken; subsidiepartners zonder indexering verder laten gaan vindt zij geen goed beleid;
- volgt het stroperige proces om een nieuwe Lelie te bouwen en roept op het proces tegen het licht te houden en gezamenlijk met een goed plan te komen; het bedrag van € 750.000,- staat voor haar nog open; niet de investering maar de afweging van exploitatiekosten en activiteiten is nodig; zij kondigt een amendement daarover aan; de **SP** heeft een afwijkende begroting gekregen die € 2 miljoen beslaat en vraagt of D66 daarvoor open staat; **D66** memoreert dat

De Lelie twee jaar terug is afgebrand en er nog geen zicht is op een nieuwe Lelie; zij wil dat het college naar de raad terugkomt om te praten over de exploitatie en de kosten van herbouw; de **ChristenUnie** vraagt of D66 het plan voor de Lelie wil versnellen en heeft de indruk dat D66 vindt dat het proces niet goed is verlopen, ook het participatieproces in het algemeen; de vraag is in hoeverre de raad zich daarmee moet bemoeien; **D66** zegt slechts dat het proces tot nu toe niet is goed gegaan en roept het college op dat voortvarend op te pakken; de fractie vindt het belangrijk naar het investeringsbedrag te kijken en dat naar de raad terug te brengen; wil ook dat de samenleving verduurzaamt, maar er is enkel nog beleid; graag ziet zij een versnelling bij het uitvoeren van beleid; klimaatadaptatie, biodiversiteit en energiebesparing moeten prominenter op de agenda komen; de **SP** vraagt of het huidige groenbeleid voldoet om natuurwaarden te borgen; **D66** gaat het niet zozeer om natuurwaarden, maar om klimaatadaptatie en heeft de indruk dat mensen op het goede spoor moeten komen om zelf ook maatregelen te nemen;

- verbaast zich over de trage uitrol van de steenbreekactie en komt daarover nu met een amendement als signaal, als voorbeeld dat men ook het kleine moet doen om ambities waar te maken;
- wijst op het belang van cultuur en bevreemdt het dat beschikbare middelen daarvoor met meer dan € 600.000,- omlaag gaan; graag uitleg daarover; **GroenLinks** is blij met die opmerking;
- vindt het teleurstellend dat Zonnestraat niet op de Unesco-werelderfgoedlijst is gekomen en wellicht is een poging te wagen dat de Dudok-bouwwerken wel daarop komen;
- heeft het idee dat er extra stappen op het gebied van wonen te maken zijn; het gaat om volgend jaar te maken prestatieafspraken; gevraagd wordt of voor de Woonagenda urgentie wordt gevoeld;
- vraagt de griffie de klaarliggende moties en amendementen al te verspreiden; het **CDA** vindt debatteren daarover iets voor in de raadsvergadering; **D66** licht toe dat de in te dienen moties en amendementen vrij technisch zijn, zodat ze al gedeeld kunnen worden waarna in de tweede termijn daarover van gedachten te wisselen is; **GroenLinks** verbaast het dat D66 geen aandacht schenkt aan onderwijsgebouwen; **D66** maakte zich in het verleden druk om het binnenklimaat in schoolgebouwen, evenals het klimaat in het algemeen; zolang uit scholen niet het signaal komt dat het binnenklimaat een probleem is gaat zij er van uit dat die problemen die er zijn wel te tackelen zijn.

De **ChristenUnie**:

- complimenteert het college met de begroting en is het eens met het uitgangspunt dat structurele uitgaven niet met incidentele inkomsten mogen worden gedekt;
- stelt dat circulaire het op dat punt niet makkelijker maken en ziet een zeer krappe begroting voor zich liggen;
- waardeert de sluitende begroting, waarin de meeste kengetallen oké zijn;
- informeert hoe de decembercirculaire eruit ziet;
- vraagt het college op voorhand bezuinigingsrichtingen te formuleren en de raad daarin mee te nemen; bijvoorbeeld op activiteiten die hun effectiviteit verliezen; het **CDA** vraagt of de ChristenUnie denkt aan de kaasschaafmethode; de **ChristenUnie** is deels daarvoor gezien de gesubsidieerde instellingen en is vurig aanhanger van het subsidiariteitsbeginsel; eerst is de inwoner verantwoordelijk en de overheid is vangnet en facilitator; concrete bezuinigingen zijn moeilijk en de kaasschaafmethode zal niet voldoende zijn; het is ook zinvol te kijken naar wettelijke en niet wettelijke taken; wettelijke taken komen eerst; **GroenLinks** ontgaat het nut en de noodzaak van een bezuinigingsoperatie en is geen voorstander van een kaasschaafoperatie; de **ChristenUnie** weet dat het college aangeeft zelf te komen met voorstellen in aanloop naar de Kadernota 2020; zij verwacht niet dat de septembercirculaire voldoende zal zijn om niet met bezuinigingsvoorstellen te komen; **GroenLinks** weet dat de septembercirculaire een veel positiever beeld laat zien;
- vraagt ook kritisch de toegevoegde waarde van inhuur nog eens te bezien;
- wil niet bezuinigen op kwaliteit en beheer, wat bijvoorbeeld gevolgen voor het onderhoud van wegen had; het lijkt of het college zich een beetje heeft verkeken op het veranderen van toplagen van exploitatie naar investeringen;

- staat enigszins wantrouwend tegen het verhogen van de gemeenteschuld; het **CDA** vraagt waarom de ChristenUnie dat standpunt heeft; de **ChristenUnie** is wel iets anders over het aangaan van schulden gaan denken; investeringen voor een Stationsgebied vindt de fractie wel veilig en daardoor wordt men niet meteen een artikel 12-gemeente;
- wil graag bouwen 'in Hilversum' in plaats van 'aan Hilversum' zoals het college vermeldde en vraagt welke de knelpunten zijn waarom er niet wordt gebouwd;
- dringt aan op kwartaalinformatie over de gevolgen van stikstof en Pfas en dat de raad daarbij wordt meegenomen;
- suggereert een deel van de te bouwen duizend woningen te bestemmen voor een soort In Between Places voor een periode van twee jaar voor bewoners, dat geeft hen meer rust en tijd om hun leven weer op orde brengen; vraagt in hoeverre de dringende suggestie onderdeel van beleid en gesprekken met woningcorporaties;
- wil niet afwijken van duizend woningen voor een- en tweepersoonshuishoudens; **D66** vraagt waar andere woningen boven de duizend voor een- en tweepersoonshuishoudens bijkomen; volgens de **ChristenUnie** staat dat in het coalitieakkoord; **Leefbaar Hilversum** vraagt of de ChristenUnie binnen vier jaar duizend woningen wil realiseren voor jongeren; de **ChristenUnie** antwoordt dat jongeren vallen onder de groep een- en tweepersoons huishoudens;
- stelt vast dat al tien jaar onderzoek plaatsvindt naar het Circusterrein en vraagt wanneer dat onderzoek zal zijn afgerond; de fractie informeert ook naar andere bouwlocaties; de **SP** vraagt of de reserve stedelijke ontwikkeling aanpassing behoeft; de **ChristenUnie** zegt van niet en staat daar helemaal achter;
- wil stedelijke ontwikkeling niet ten laste van inwoners van Hilversum laten gaan;
- mist kunst op microniveau, evenals het stimuleren van meer kunst in de openbare ruimte;
- wil graag een vergunningvriendelijk beleid voor muziek en schilders en over wat er 's avonds in Hilversum is te doen;
- mist de verbinding van sport met welzijn en hoopt dat het lokaal sportakkoord daaraan wel een bijdrage zal leveren;
- ziet een toenemende chaos en onveiligheid op fietspaden en vraagt om een heroverweging om de maximumsnelheid in Hilversum terug te brengen naar 30 km per uur;
- informeert of er een flitspaal in de fietstunnel aanwezig is;
- vindt de ambities van het college op het gebied van duurzaamheid te laag; het gaat om duurzame omgang met regenwater en circulariteit.

De heer **Vogel**:

- kondigt namens de Audit- en Rekeningencommissie een enquête over de begroting en de opstelling daarvan aan.

De **VVD**:

- vindt Hilversum geen slaapdorp, maar een energieke stad waar mensen met diverse achtergronden samen leven;
- ziet een enorme vraag naar betaalbare woningen, vooral in het middensegment en wil daardoor laten bouwen;
- vindt hoger bouwen in zes, zeven of meer lagen bespreekbaar;
- wil investeren in een goed beheer van de openbare ruimte, voldoende handhavers om mensen die er een potje van maken aan te pakken en in sport, cultuur en evenementen; daarbij wordt gelet op de schatkist, opdat de lasten niet meer stijgen dan met de inflatie;
- vraagt aandacht voor inzicht in en de kosten van zorg en welzijn, die momenteel 32% van de gemeentelijke begroting beslaan, zodat Hilversum een betere opdrachtgever moet worden;
- ondersteunt de inzet op actief buurtenbeleid, wat zorgt voor meer welzijn en minder zorg;
- ziet graag meer focus op de kracht in plaats van beperkingen;
- mist een definitie van de sociale basisinfrastructuur;
- vraagt wat het college het komend jaar doet om wijkstructuren te versterken en verwijst daarbij naar 'asset based community development';

- maakt zich zorgen over de kpi in- en uitstroom uit de uitkering; de streefwaarde is -70, maar de realisatie in 2018 is +10; hoe realistisch is dan de inschatting om in 2020 de streefwaarde wel te behalen;
- is blij met het plan voor de Mobiliteitsvisie, maar bereikbaarheid kan ambitieuzer;
- mist de ambitie om te handhaven op parkeren in niet gereguleerd gebied, zoals verzocht in de breed aangenomen motie M 18/104 'Overal netjes parkeren';
- wil geen windmolens op de hei en wil echt dingen doen die zoden aan de dijk zetten, zoals geothermie, wat de fractie nog onderzocht wil zien;
- vindt de activiteiten op duurzaamheid niet spannend of innovatief;
- wil bij de RES actief werken aan de mogelijkheid om te salderen; waarbij men in het Gooi moet samenwerken om de ambitie te halen;
- vraagt de wethouder aan de slag te gaan met operatie Steenbreek;
- wil af van de hondenbelasting, maar kan die afschaffing niet dekken, zodat zij dat voorstel nog vooruitschuift;
- is blij met de aanpak tegen ondermijning, die belangrijk is voor criminaliteitsbestrijding en concurrentie;
- vraagt meer aandacht voor preventie voor inbraken;
- vindt leegstand in het centrum een belangrijk punt en informeert naar concrete maatregelen daartegen; de **PvdA** vraagt of de VVD haar zal steunen bij een voorstel over een leegstandsverordening; de **VVD** erkent dat men iets moet doen om het centrum aantrekkelijk te houden en daartoe is iets in het centrum nodig, bijvoorbeeld subsidie; de **PvdA** vraagt waarom de VVD een leegstandsverordening een slecht instrument vindt; de **VVD** ziet dat men dan pandeigenaren straft voor het leegstaan van hun gebouwen; subsidie omarmt de VVD niet per definitie; de **PvdA** vindt een leegstandsverordening ook faciliterend om tempo te maken; de **SP** ziet dat herbestemming niet zo hard gaat en vraagt hoe de VVD dat denkt te versnellen; de **VVD** gaat ervan uit binnenkort een plan van de wethouder te krijgen waar woningen te realiseren zijn, zowel nieuwbouw als transformatie; de vraag naar woningen zal altijd groter zijn dan het aanbod; daarnaast is werkgelegenheid noodzakelijk, omdat er anders voorzieningen uit Hilversum verdwijnen; Hilversum moet geen slaapdorp worden; de coalitie heeft de ambitie om duizend woningen voor een- en tweepersoons huishoudens te realiseren, voor jongeren en ouderen;
- vraagt of er bij Smart City iets op 5G kan gebeuren;
- is terughoudend bij lenen, maar het gaat erom wat men daarvoor terugkrijgt; als het Stationsgebied met gratis geld te financieren is, dan kan dat; men moet echter niet lenen om te consumeren; **Leefbaar Hilversum** wijst erop dat door lenen de gemeenteschuld nog groter wordt en zij wil ook naar de komende generaties kijken; men lost nu te weinig af; de **VVD** gaat het erom wat men voor een lening terugkrijgt; namelijk een goed Stationsgebied; er is een unieke kans om een impuls aan de stad te geven; daarvoor gedurende 50 jaar geld kunnen lenen is een perfecte situatie; het **CDA** vraagt wat de VVD vindt van het putten uit de reserve om de begroting sluitend te maken; de **VVD** heeft die opmerking niet gemaakt en heeft slechts gewag gemaakt van niet meer dan de inflatie stijgende lasten.

De **PvdA**:

- valt het op dat het college structureel meer investeert in het sociaal domein, welk geld vooral gaat naar het Sociaal Plein en de eigen organisatie, wat een bottleneck wordt omdat partners niet gelijk worden behandeld;
- vindt bezuinigen op welzijnspartners een slecht idee, ook als men dat taakstellingen noemt;
- vraagt of met die forse uitbreiding op het Sociaal Plein er van uit kan worden gegaan niet meer te worden geconfronteerd met het niet halen van de wettelijke termijnen en of de ambitie om afhandeling binnen twee weken te kunnen doen zal worden gehaald;
- vraagt wat er gebeurt met de extra druk die bij welzijn ontstaan, zoals de wachtlijsten voor maatschappelijk werk en activiteiten voor dementerenden en hun verzorgers;
- mist onderbouwd vrijwilligerswerk, die nodig zijn voor uitvoering van de ambities;
- ziet wachttijden voor woningen explosief groeien, terwijl er geen sociale huurwoningen bijkomen sinds 2015 (11.455); hoe denkt het college de groei in vraag op te vangen;

- ziet dat de verkoop van sociale huurwoningen niet wordt aangepakt; evenals leegstand in het centrum;
- vraagt of het centrum nog meer behoefte heeft aan nagelstudio's, kappers en schoonheidssalons; er kan meer worden gestuurd op leegstand;
- waardeert ambitie, maar ziet geen nieuw beleid; in 2020 zouden vijf kaderstellende nota's vernieuwd moeten worden wat het college niet aankondigt, terwijl de maatschappij snel verandert;
- informeert waarom de economische visie uit 2007 stamt en vraagt aan welk nieuw beleid het college in 2020 wel gaat werken;
- stelt dat het college de kaders zelf ter hand neemt, zoals in Buurten 3.0;
- wil het college het hele verhaal laten vertellen, zoals dat op duurzaamheid niet meer gebeurt dan wat wettelijk is voorgeschreven; voor media is er een investering van 200.000 euro; gevraagd wordt naar de afwegingen in die keuzen, waarvoor de raad geen kaders heeft gesteld;
- vindt het niet kunnen om subsidiepartners niet te compenseren voor loonkosten- en prijskostenontwikkeling.

GroenLinks:

- ondersteunt investeringen in buurten en wijken;
- stelt vast dat de financiële positie uitstekend is en de greep uit de reserve goed mogelijk is;
- roept het college op bij het Rijk aan te blijven kloppen om structurele middelen toegekend te krijgen de **VVD** vraagt waarom het Rijk volgens GroenLinks een onbetrouwbare partner is; **GroenLinks** laat weten dat veel gemeenten in problemen zijn gekomen vanwege niet passende budgetten, wat geen betrouwbare manier van zaken doen is; de **VVD** pleit ervoor via politieke kanalen, zoals de VNG, invloed op het Rijk uit te oefenen; de **PvdA** weet dat de korting nog hoger zou zijn geweest als het aan de VNG had gelegen;
- is het eens met de ambitie om te streven naar maximaal 10% externe inhuur en vindt dat de basisdienstverlening op orde moet zijn en mensen aan de gemeentelijke balie een vast gezicht moeten kunnen zien; gevraagd wordt wat de andere partijen daarvan vinden; het **CDA** is het daarmee eens en wil continuïteit en vraagt of GroenLinks daarvoor voorstellen heeft; **GroenLinks** wil de keuze maken om zoveel mogelijk te werken met mensen in vaste dienst;
- wil een raadsinformatiebrief ontvangen over het uitgevoerde medewerkingstevredenheidsonderzoek;
- vindt dat de ICT op orde moet zijn en is het niet eens met de wijze waarop het college middelen daarvoor herbeschikt in de begroting, wat niet transparant is en niet voldoet aan het uitgangspunt dat budget beleid volgt; op deze manier zijn volgens de fractie geen kaders te stellen of is iets niet te controleren;
- stelt dat het college niet altijd slagvaardig is, zoals op het gebied van onderwijs en duurzame schoolgebouwen;
- informeert naar de gezette stappen op het gebied van internationaal onderwijs;
- ziet nog geen start met de herbouw van De Lelie;
- ziet onvoldoende terug welke resultaten het college bereikt met BUIG;
- constateert dat deskundigen stellen dat het aantal bijstandsgerechtigden kan toenemen;
- stelt vast dat het college de ambitie loslaat om de Hilversumse sociale dienst te laten behoren tot de top 5 beste sociale diensten van Nederland;
- vindt de nadruk op preventie bij zorg uitstekend;
- wil de subsidiebeschikking aan Versa graag geagendeerd zien;
- vindt het logisch om preventie toe te voegen aan veiligheid en openbare orde;
- mist de daadkracht op het gebied van verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers en vraagt wanneer de resultaten daarvan te zien zijn;
- vraagt aandacht voor het bezigen van duidelijke en begrijpelijke taal;
- stelt voor om vanuit de septembercirculaire projecten De Werf en het Circusterrein naar voren te halen en daar zo snel mogelijk woningen te realiseren;
- informeert naar de peiling van de burgemeester onder burgers en tieners over de veilige Oud- en Nieuwviëring.

De SP:

- vraagt of GroenLinks gelukkig is met het groenbeleid van de gemeente of daar een tandje bij moet; **GroenLinks** bereidt een amendement voor om de voorgestelde bezuiniging op groen terug te draaien.

De SP:

- ziet onbeantwoorde vragen van burgers, te weinig politieagenten, te weinig klaslokalen, te weinig zorg, er zijn te weinig woningen en de transformatie gaat te traag;
- ziet geen ambitie voor het aantal minimumhuishoudens;
- wil inzetten op transformatie om dakloosheid te verminderen;
- stelt crisiswoningen voor in het pand aan de Naarderstraat;
- stelt voor het beleid met betrekking tot geen subsidie-indexatie volledig terug te draaien;
- vraagt om een plan om het minimabeleid op te hogen en te zorgen voor minder minimumhuishoudens;
- stelt voor het plan over laaggeletterdheid nog eens tegen het licht te houden; het geld is op en om mee te doen moet je geld hebben;
- is geen voorstander van een reserve stedelijke ontwikkeling en kondigt een amendement daarover aan, gezien het brede doel en de storting van de opbrengsten van de verkoop van het maatschappelijke vastgoed daarin; het **CDA** vraagt of de SP wel voorstander is van de verkoop van panden die de gemeente niet gebruikt; de **SP** wil panden liever blijven beheren en verhuren in plaats van ze te verkopen aan speculanten; verder moet men niet onderschatten in hoeverre die panden bijdragen aan de gemeente Hilversum; bij verkoop moeten de middelen naar de algemene reserve gaan;
- wil opletten bij de eventuele verkoop van vastgoed, dat in het verleden niet altijd goed is gegaan;
- is blij met de gestelde vraag over het Circusterrein;
- wil een tandje bij zetten wat betreft het groenbeleid en ziet graag een plan voor een stadspark; gevraagd wordt wat de wethouder daarvan vanuit de raad nodig heeft om daarmee aan de slag te gaan; **D66** meent dat een stadspark uit een reserve stedelijke ontwikkeling te realiseren is vanwege het brede doel; de **SP** wil bij goede plannen uit de algemene reserve putten; voor een stadspark is ook goedkoop geld te lenen; de **VVD** sluit zich niet aan bij het pleidooi van de SP voor een stadspark, maar wil in die ruimte woningen realiseren; de **SP** is niet tegen hoogbouw, maar wel op de juiste plekken, bijvoorbeeld op Crailo of het Circusterrein; de **VVD** wil kwaliteit altijd leidend laten zijn bij te maken keuzen en heeft nog geen plekken voor hoogbouw genoemd;
- vraagt zich af waarom in 2023 € 5 miljoen is gereserveerd voor het Media Park, terwijl daarover nog niets is besloten.

Leefbaar Hilversum:

- is altijd kritisch geweest op het huishoudboekje van de gemeente, omdat daar ook centjes van inwoners in zitten;
- vindt het sociaal domein het grootste zorgenkind, waarop enkele jaren enkele miljoenen euro's is bezuinigd; dit jaar zijn er weer euro's geïnvesteerd om wachtlijsten weg te werken;
- is benieuwd naar de resultaten van project Winst en vindt het een ondoenlijke opgave voor de gemeente om bezuinigingsmaatregelen te nemen, opgelegd door het Rijk per 1 januari 2015;
- wil voor bezuinigen naar andere onderdelen binnen het sociaal domein kijken; het uiteindelijke doel is dat aan hulp op maat voor de zorgvrager wordt voldaan; **GroenLinks** vraagt aan welke bezuinigingen Leefbaar Hilversum dan denkt; **Leefbaar Hilversum** denkt dan aan salarissen voor managers en een betere communicatie, opdat verhalen niet meerdere keren verteld hoeven te worden; de **PvdA** weet dat gemeenten gemiddeld 40% van hun lasten aan het sociaal domein uitgeven en in Hilversum is dat 32%; wellicht is het beter naar een betere verdeling van lasten te kijken; **Leefbaar Hilversum** is het daarmee eens en wil de eigen kracht van inwoners stimuleren; de **SP** constateert een chronische onderbezetting bij personeel en vraagt hoe Leefbaar Hilversum dat ziet; **Leefbaar Hilversum** denkt daar winst te kunnen behalen en wil zo min mogelijk interimmers en externe inhuur, maar wel meer vaste dienstverbanden; daar is een slag te maken;

- hoort nog steeds klachten dat hulp op maat niet passend is;
- is vooral voor preventief investeren in zorg, zoals voorlichting op scholen en op het consultatiebureau;
- wil ook preventief optreden tegen armoede en eenzaamheid; wil de opvatting van de Rekenkamer over actie tegen eenzaamheid weten;
- is benieuwd hoe het nieuwe maaibeeld ten behoeve van bijen is verlopen en of er voldoende geld is voor bestrijding van de eikenprocessierups;
- heeft geconstateerd dat de pot voor duurzaamheid te snel leeg was en roept het college op die subsidiepot het hele jaar gevuld te laten zijn, zodat burgers daar een beroep op kunnen doen;
- is benieuwd hoe het buurten is vergaan en of zij voldoende hadden aan het buurtenbudget;
- is tevreden over de vooruitstrevende plannen van het college voor het Stationsgebied, dat zij rigoreus wil aanpakken voor de komende 50 tot 100 jaar; belangrijk is een aantrekkelijk aanzien van Hilversum; gevraagd wordt of er voldoende geld is voor het ambitieuze plan; belangrijk is realistisch te zijn;
- vindt dat Hilversum weinig in sport investeert, wat meer mag zijn.

Hilversums Belang:

- vraagt extra aandacht aan het sociaal domein, waarin 32% van de begroting omgaat;
- ziet de gemeente niet goed scoren op het minimabeleid; op alle indicatoren doet de gemeente het slecht en zij wil weten waarom dat zo is, bijvoorbeeld op het armoedebeleid;
- vindt het goed dat in 2020 meer is begroot tegen armoede;
- vraagt om voorrang om armoede aan te pakken; armoede betekent onmacht en verdriet bij mensen; armoede is een gebrek aan respect voor elkaar; daarvan wil zij zich bewust zijn;
- vraagt het college te onderzoeken waarom Hilversum de afgelopen jaren een stijging van het aantal minimahuishoudens kent;
- vraagt het college de armoedeval met voorrang aan te pakken en die schandvlek op te heffen; de **SP** vraagt waarvan Hilversums Belang dat wil betalen; **Hilversums Belang** is het gebleken dat budgetten zijn vrijgemaakt voor armoedebestrijding en minima; geld zit dus al in de begroting en dat heeft een voldoende omvang; de fractie wil echter eerst weten waarom er in Hilversum zo'n grote toename is van het aantal minimahuishoudens, terwijl die groep elders in Nederland daalt; eerst moet dus de effectiviteit van het minimabeleid bekend worden, bijvoorbeeld de personeelskosten; de **SP** wijst op een Nibud-rapportage; de **ChristenUnie** wijst op de komende monitor in november over het Sociaal Plein; het **CDA** herinnert aan een beeldvormende sessie uit februari 2019 over schuldhelpverlening in Hilversum; van het kritische rapport daarover kan Hilversums Belang kennis nemen;
- ziet dat de septembercirculaire voor € 4 miljoen meevalt; de meicirculaire viel echter tegen;
- begrijpt dat de kans op schommelingen in de financiën de komende jaren reëel is;
- ziet de exploitatie te veel afhangen van tegenvallers in het sociaal domein en daarmee wil zij op een verstandige wijze laten omgaan;
- constateert dat er na 2021 geen financiële compensatie vanuit Anna's Hoeve meer komt;
- stelt vast dat voor investeringen grepen uit de reserves worden gedaan;
- vindt lenen voor investeringen goed en vraagt wat daarvoor een goede timing is;
- vraagt of de gemeente kan lenen zonder een investeringsplan te hebben;
- wil de positieve uitkomst van de septembercirculaire niet gelijk opgebruiken;
- vraagt om financiële soliditeit, waarbij het ook past om de lasten op € 275 miljoen te maximeren, waaronder de subsidieverlening; de **SP** vraagt of Hilversums Belang subsidies wil indexeren; **Hilversums Belang** wacht het voorstel van de wethouder voor Versa af; de **SP** vraagt of Hilversums Belang bereid is subsidies aan te passen zodat lonen te compenseren zijn; **Hilversums Belang** beantwoordt deze vraag niet;
- is voor het behoud van de diensten van Versa op een nette manier;
- vindt het een goed plan voor de kadernota bezuinigingsvoorstellen te krijgen aangeleverd;
- is erg benieuwd naar de reactie van het college op haar voorstellen en opmerkingen.

Schorsing (18.15 – 19.15 uur).

Wethouder **Walters**:

- beschikt over een sluitende begroting, zonder bezuinigingen en met grote ambities;
- zet fors in op vernieuwing, verandering en versterking;
- benoemt in de begroting alleen nieuwe punten;
- heeft voor De Lelie een investeringsbedrag van € 750.000,- in de begroting opgenomen;
- merkt op dat de belastingcapaciteit van € 102.000,- naar € 108.000,- oploopt; volgens COELO bevindt Hilversum zich daarbij in de middenmoot; de coalitie heeft afgesproken de woonlasten met niet meer dan de inflatie te laten stijgen;
- wijst naar bladzijde 107 voor de uitleg over het financieringstekort; op bladzijde 173 staat het investeringsprogramma en wat de gemeente daarvoor moet lenen;
- is met de houdbaarheidsscan al gestart en eind eerste kwartaal 2020 ontvangt de raad daarover een stuk (motie M 14/31);
- stelt dat een netto schuldquote van 110% zich bevindt in het middenblok B;
- is bezig met het aanjagen van vrijwilligers, zodat er indirect daar nog steeds forse ambities zijn; welk aantal vrijwilligers het wordt blijft lastig te zeggen;
- legt uit dat incidentele uitgaven één of enkele jaren worden gedaan, zoals uitgaven voor de Omgevingswet of het Stationsgebied;
- waarschuwt D66 dat amendementen ook van dekking voorzien moeten zijn; de **SP** vindt het voor een goed plan ook mogelijk geld uit de algemene reserve te halen; wethouder **Walters** gaat voor een amendement met structureel geld geen geld uit de algemene reserve halen;
- komt zo nodig bij de kadernota met bezuinigingsrichtingen;
- wijst op onzekere inkomsten vanuit circulaire en voor Wmo en jeugdzorg; het college probeert daarop via de G40 en via Den Haag invloed te hebben; de **SP** ziet voor Wmo en jeugdzorg middelen als stelpost (twee keer € 1,5 miljoen) opgenomen, zodat het geld daarvan ook uit te geven is; wethouder **Walters** zoekt dat na; eind vorig jaar is al bijgeplust voor Wmo en jeugd en de gemeente besteedt daardoor meer dan wat zij van het Rijk heeft gekregen; de **SP** meent dat er geld is voor indexering van subsidies; de **ChristenUnie** informeert naar het beeld van de decembercirculaire; wethouder **Walters** heeft daarvan nog geen beeld;
- stelt de VVD voor een amendement te maken voor de onjuist bevonden zinsnede op bladzijde 27 over de aandacht voor kracht versus beperking;
- gaat door meer ontmoetingsplekken in de wijken meer vragen in de wijk opvangen; dat betreft het versterken van de wijkstructuren; de **PvdA** vraagt welke investering dat vergt; wethouder **Walters** wijst op structureel geld voor Wmo ontmoeting in de wijken; de **VVD** vraagt of de ABCD-methode deel is van de nota 'Wmo in de wijken'; wethouder **Walters** bevestigt dat;
- legt uit dat de afhandeltermijn Wmo-vragen wordt verkort zodat eind dit jaar 80% van de aanvragen binnen de wettelijke termijn plaatsvindt; daarna wordt toegewerkt naar 100%;
- heeft de verbintenis tussen maatschappelijk werk en de procesregisseurs versterkt; eventueel wordt dan een indicatie gesteld voor begeleiding; dat verlicht de druk op het maatschappelijk werk; de **PvdA** heeft het over begeleiding die zonder indicatie naar welzijn gaat, die extra druk veroorzaakt; wethouder **Walters** heeft voor multiprobleemgevallen € 350.000,- vrijgemaakt; de **SP** vraagt om de documenten op basis waarvan de € 350.000,- wordt uitgegeven; wethouder **Walters** verschaft die niet, omdat het over bedrijfsvoering gaat en zij let op de rechtmatigheid; zij stelt voor dat de **SP** die vraag op schrift stelt; de **PvdA** informeert naar de wachtlijsten bij welzijn; wethouder **Walters** zegt dat er gesprekken zijn over dagbesteding; een deel gaat over indicatie en een deel niet; voor het Huis van Fatima zijn veel aanmeldingen en een deel daarvan staat op de wachtlijst;
- vermeldt dat in de begroting vervangingsinvesteringen ICT staan wat betreft hardware; het college wil ook over vernieuwing praten en daarover vindt begin december 2019 een beeldvormende sessie plaats; in het tweede kwartaal van 2020 volgt een e-visie waarin het onderwerp is uitgewerkt; **GroenLinks** vraagt of de huidige systemen straks € 1,2 miljoen duurder zijn en vraagt om daarover met een brief naar de raad te komen; wethouder **Walters** stelt voor in de beeldvormende sessie in december 2019 uit te leggen waarvoor de € 1,2 miljoen bestemd is;
- agendaert de subsidiebeschikking voor Versa niet voor een raadsvergadering en daarover krijgt de raad een raadsinformatiebrief;

- licht toe dat de subsidie-indexatie in de kadernota zit en voor alle subsidies geldt; zorgtarieven betreffen een ander circuit;
- vindt het een kwestie van scherp te zijn op subsidies door subsidie-indexatie niet door te geven; de **SP** vindt dat oneerlijk omdat de gemeente zichzelf wel indexeert en vraagt dat beleid te heroverwegen; wethouder **Walters** reageert dat het college dat niet doet; de **PvdA** vraagt of de positieve septembercirculaire de wethouder kan bewegen om anders hiernaar te kijken; **GroenLinks** wil flexibiliteit betrachten en subsidiënten fatsoenlijke budgetten geven; de **SP** vindt dat het college bij subsidies meet met twee maten; wethouder **Walters** vindt de septembercirculaire geen reden om subsidies te heroverwegen en wil subsidieontvangers scherp houden; niet elke subsidie is onder te verdelen in 80% aan vaste subsidie en 20% voor projecten, eventueel kunnen wel kleine subsidieverschuivingen tussen partijen plaatsvinden; het totale subsidiebudget blijft gelijk; de **SP** wil weten binnen welke termijn de raad met de wethouder over subsidies kan praten; wethouder **Walters** moet dat nakijken en weet nu niet welke toezegging zij daarop kan doen;
- is goed in gesprek met Versa over welke zaken echt voor Hilversum en regionaal bedoeld zijn;
- heeft rekenkamerrapporten over jeugdzorg en Wmo gehad, belangrijke onderdelen;
- stelt dat het geen zin heeft om meer te lenen dan de gemeente wil uitgeven; het gaat dus om op tijd te lenen; de gemeente leent zo gunstig mogelijk; **Hilversums Belang** vraagt of leningen met een hoge rente eerder mogen worden afgelost; wethouder **Walters** stelt dat de gemeente dan een boete moet betalen, die ongeveer zo hoog is als het te behalen voordeel vanwege eerdere aflossing van dure leningen;
- vindt het maximaliseren van de uitgaven op € 275 miljoen een willekeurig bedrag;
- gaat voor de huidige plannen waardoor er niet veel nieuwe plannen aan de orde kunnen komen; de **PvdA** constateert dat het college concrete zaken uit het coalitieakkoord niet oppakt en vraagt of daarnaar alsnog kan worden gekeken; wethouder **Walters** heeft plannen deels opzij gezet, maar door de komst van de septembercirculaire zijn die ook weer op te pakken; **Hilversums Belang** vraagt wanneer het college bezuinigingen nodig vindt; wethouder **Walters** vindt dat nodig als er geen sluitende kadernota zal zijn; daarbij zal zij het totaalplaatje bekijken;
- wijst op toezegging 19/121 en actualiseert de Subsidieverordening eind 2019/begin 2020;
- verwijst naar bladzijde 161 voor de stelpost uitkomst onderzoek jeugdzorg 2022 en 2023, die twee keer € 1,4 miljoen vermeldt; de gemeente heeft van het Rijk drie jaar geld gekregen en het Rijk heeft gezegd dat geld door te trekken, maar dat hangt van het volgende kabinet af.

Wethouder **Kastje**:

- verwacht na het ondertekenen van het Klimaatakkoord extra gelden voor de gemeenten;
- investeert vooral in verduurzaming van het eigen vastgoed; bewoners en bedrijven moeten investeren in hun eigen vastgoed en wellicht is het niet zinvol om een fonds daarvoor op te richten;
- verkent via een kwartiermaker bij benodigde partijen, zoals installatiebureaus en opleidingsinstituten; de vorm te geven energietransitie; dat gebeurt via een samenwerkingsovereenkomst met die partijen
- probeert in december 2019 die samenwerkingsovereenkomst te hebben, zodat de organisatie begin 2020 op te richten is en verder in dat jaar te operationaliseren is;
- bevestigt de presentatie van de evaluatie VANG op 6 november a.s., die eventueel aanleiding is voor bijstelling van beleid; de doelstelling van 75% schuift op naar 2020 vanwege vertraging van realisatie van ondergrondse containers;
- kondigt in november een voorstel aan voor het klimaatneutraal maken van het raadhuis en wil informeel verkennen of een aanvraag voor het plaatsen van Dudok monumenten op de Unesco werelderfgoedlijst te doen is;
- heeft een taakstelling voor het realiseren van 250 woningen per jaar, welke taakstelling ruim wordt gehaald; in de voortgangsbrief van 11 juli is melding gemaakt van realisatie van woningen; de locaties Philipslocatie en Lieven de Key staan nog op stapel; de gemeente is qua woningen dus redelijk op orde; ook in de Spoorzone worden 750 woningen geraamd; in het Stationsgebied komen 250 woningen;

- hanteert voor nieuwe woningen de verdeling 33% sociaal, 50% middenhuur en 17% vrije sector; de verdeling hangt altijd af van de oplevering van woningen in een bepaald jaar; de **SP** vraagt of de wethouder zich het toenemende aantal dak- en thuislozen aantrekt; wethouder **Kastje** doet dat en daarover zijn strenge afspraken gemaakt betreffende urgentie; de **SP** vraagt zich af of de wethouder zijn ambitie wil opschroeven, omdat er meer nodig is dan 250 woningen per jaar, ook gezien het aantal daklozen en statushouders; wethouder **Kastje** bestrijdt dat het college niet voldoende doet en kijkt ook naar de plint die bij In Between Places leeg staat; daarvoor moet de gemeente wel geld meebrengen; de **ChristenUnie** wil een langere huurperiode voor bewoners van In Between Places en vraagt of de wethouder daarover wil praten met woningcorporaties; wethouder **Kastje** heeft In Between Places geëvalueerd en daarbij is gezegd verder te gaan en vast te houden aan de eenjaartermijn voor huurders;
- kijkt naar locaties en projecten die nu bekend zijn en ziet een plancapaciteit van 1.400 een- en tweepersoons woningen; bij 30% uitval haalt men de doelstelling van duizend woningen;
- informeert de raad eenmaal per jaar in het voorjaar over de voortgang van de 50+-lijst;
- werkt momenteel aan een deelregionale energie strategie Gooi en Vechtstreek die onderdeel wordt van de RES Noord-Holland-Zuid; als de doelstelling voor de 30 regio's niet wordt gehaald (49% minder CO₂ in 2030) wordt overlegd over een herverdeling van het restant tussen de VNG, IPO, Unie van Waterschappen en het Rijk;
- heeft operatie Steenbreek opgeschort vanwege loodverontreiniging en kan daarover nog geen helderheid geven;
- zegt nee tegen een leegstandsverordening, waarvoor de argumentatie staat in de collegebrief van 25 januari 2019; gezien de grote benodigde capaciteit en middelen in relatie tot het op te lossen probleem denkt het college op een andere manier gesprekken met eigenaren te kunnen voeren; de **PvdA** vraagt of het college iets zal doen met leegstand en waarom dat niet in de begroting is opgenomen; wethouder **Kastje** ziet geen heil in een leegstandsverordening;
- heeft zich voorgenomen geen uitspraak over het Circusterrein te doen en wil in 2021 duidelijk hebben wat er met het Circusterrein moet gebeuren.

Wethouder **Voorink**:

- vindt het lastig te voorspellen welke consequenties de stikstof- en Pfas-problematiek heeft voor bouwen; hij hoopt dat er snel duidelijkheid komt;
- lijken de stikstofproblemen mee te vallen, vooral voor de oostkant van Hilversum; voor Pfas moet er een norm komen; projecten met afgegeven vergunningen kunnen verder;
- kan zich niet voorstellen dat het nog een jaar gaat duren voor er duidelijkheid komt over stikstof en Pfas;
- voorziet niet dat Pfas en stikstof grote gaten in de begroting schieten, gezien het geringe aantal grondpercelen waarover de gemeente beschikt; **Hart voor Hilversum** maakt zich zorgen over Pfas en wil waakzaamheid op dat dossier; Pfas is namelijk een zeer omvangrijke zaak; wethouder **Voorink** deelt die waarschuwing, maar er is nu geen norm om aan te toetsen; het college zal naar bevind van zaken handelen; waakzaamheid is aan de orde; de **ChristenUnie** wil van veranderingen onmiddellijk op de hoogte gesteld worden; wethouder **Voorink** laat andere spelregels de raad weten, bijvoorbeeld als een project hierdoor kleinschaliger zou moeten worden;
- voelt ook om tal van redenen urgentie voor woningbouw, maar stelt dat er nu geen aanleiding is om zich zorgen te maken over het niet halen van de doelstelling van duizend woningen; voor de Spoorzone, het Arenapark, het Philipsterrein en het Stationsgebied en kleine projectjes worden plannen gemaakt; het college kan geen ijzer met handen breken en doet zijn uiterste best om woningen te laten realiseren;
- ziet ook een verhoogde druk op de crisisopvang en binnenkort overlegt hij daarover met de centrumgemeenten en de staatssecretaris; die gemeenten moeten beter hun eigen broek kunnen ophouden; een oplossing kan zijn voorkomen dat mensen in de opvang komen en dat zij zo snel mogelijk een eigen huis krijgen; recent is daarover een besluit genomen en hij wil niet elke drie maanden beleid veranderen; als het probleem groter wordt gaat het college maatregelen nemen; de **SP** weet dat er 23 crisisplekken zijn en er nu al maandenlang 30

plekken zijn gecreëerd; zij vraagt waarom de raad daarover niet is geïnformeerd; wethouder **Voorink** zal niemand de deur wijzen en weet dat de crisisopvang vol zit; bezien wordt of de budgetten nog toereikend zijn, waarop de gemeente al toelegt; de oplossing hiervoor ligt deels in Den Haag; de **SP** wil horen waarover die gesprekken gaan en wil beschikken over een onderzoek van de gemeente Utrecht; ook vraagt de **SP** werk te maken van tijdelijke huisvesting; wethouder **Voorink** gaat dat niet doen, omdat dat ongelooflijk veel ambtelijke capaciteit kost, die hij liever inzet voor het Circusterrein;

- wijst op tal van ruimteclaims op het Circusterrein, dat nu de bestemming bedrijventerrein heeft;
- begint nog niet met het Circusterrein, omdat de gemeente niet alles tegelijk kan aanpakken; momenteel werkt de gemeente aan zo'n veertig projecten; participatie moet op een goede manier gebeuren en het onderwerp Circusterrein wordt daarom in 2021 opgepakt;
- noemt De Werf een moeizaam lopend proces, welk gebied als creatieve bedrijvigheidslocatie is verkocht met eventueel ondergeschikte woningbouw; de gemeente wil daar geen standaard woongebied van maken; over het grotere plan is men het nog niet eens; verder werken gaat via een anterieure overeenkomst; hij stopt geen energie in projecten waar er nog geen oplossing is;
- kondigt een omgevingsvisie aan en verheugt zich op 2020 waarbij er ook over hoogbouw te praten is en de vraag welke stad Hilversum in 2040 wil zijn; hoogbouw heeft daar al dan niet een plek in; **D66** vraagt zuinig te zijn op de groene zichtlijnen; wethouder **Voorink** stelt **D66** in dat opzicht gerust;
- heeft de bedoeling zoals gevraagd de verbinding te maken tussen jeugdzorg en sport;
- deelt mee dat Hilversum niet overdreven veel in sport investeert in vergelijking met andere gemeenten en is trots op het samen met NOC*NSF en verenigingen de sport vooruit helpen;
- vindt een stadspark een aantrekkelijk idee om Oost te vergroenen; het terrein is niet van de gemeente en is in gebruik bij Connexxion; daarover gaat hij 4 november met bewoners van Oost praten; de gemeente gaat wel eisen stellen aan serieus groen in Oost.

Wethouder **Wolthers**:

- antwoordt dat maximumsnelheid bij de Mobiliteitsvisie aan de orde komt, waarbij de gemeente niet over flitspalen staat;
- stelt dat het laadpalennetwerk en de boa-capaciteit in de raadsinformatiebrief van februari 2019 hebben gestaan, waarin de plannen voor mobiliteit zijn toegelicht;
- vertelt dat met betrekking tot de top 10 gevaarlijke verkeerslocaties de rotonde Lapershoek is aangepakt; het kruispunt Snelliuslaan/W.C. Bradelaan is ook uitgevoerd; verdere werkzaamheden zijn gepland in het vierde kwartaal; de Naarderstraat ter hoogte van Mout wordt uitgevoerd voor de HOV-werkzaamheden;
- heeft structurele middelen voor boa-capaciteit gereserveerd, waarbij handhaving in de wijken wordt meegenomen waar er niet gereguleerd parkeren is; een en ander is opgenomen in de raadsinformatiebrief van februari 2019;
- bekijkt park & bike regionaal; bezien wordt welke locaties geschikt zijn om park & bike te realiseren;
- is al bezig met BUIG-maatregelen en voorliggende voorzieningen om aan uitstroom te werken; bezien wordt aan welke knoppen nog te draaien is om resultaten te verbeteren; er wordt een dashboard gemaakt;
- verwijst naar de vastgestelde stukken voor het minima- en armoedebeleid en kondigt daarover een collegebrief aan, waarin ook de economische positie van Hilversum en de Gooi en Vechtstreek aan de orde komt; die brief komt binnen drie weken naar de raad;
- is bezig met het IHP dat begin 2020 het licht ziet; zij gaat aan de slag met de aanpak van schoolgebouwen;
- zoekt naar een locatie voor een internationale school, die zo spoedig mogelijk gerealiseerd moet worden; **GroenLinks** vraagt wanneer de wethouder daarover naar de raad toekomt; wethouder **Wolthers** doet dat naar verwachting in het eerste kwartaal;
- heeft vanwege succes een aantal trajecten laaggeletterdheid moeten stopzetten; dat wil zij anders; een aantal mensen zijn via Werk en Inkomen gefinancierd; Web-gelden blijven voor

volgend jaar staan en ook Werk en Inkomen kan soelaas bieden; via ‘Perspectief op werk’ zijn ook landelijke budgetten geclaimd voor taalvaardigheid; zij is ook in gesprek met het onderwijsveld om mensen zo goed mogelijk taalvaardig te kunnen afleveren; de **SP** vraagt naar de noodzaak om extra geld daarvoor vrij te maken; wethouder **Wolthers** onderschrijft dat betoog en dat is ook gebeurd; voor dit jaar is er nog een probleem; het Werk en Inkomen-budget is al ingezet; met regionale partners heeft zij volgende week een gesprek hierover om het beter te kunnen doen;

- wijst op veel ontwikkelingen die nopen dat de gemeentelijke organisatie zich blijft aanpassen aan de veranderende buitenwereld; er wordt gewerkt aan een organisatieontwikkeling en er is een medewerkerstevredenheidsonderzoek gedaan; Berenschot doet een benchmark en er is een training morele oordeelsvorming; daarover praat zij de raad graag in een beeldvormende sessie bij; **GroenLinks** wil over nadere informatie over het medewerkerstevredenheidsonderzoek beschikken; wethouder **Wolthers** geeft daarover een toelichting in een beeldvormende sessie of een raadsinformatiebrief; **GroenLinks** geeft de voorkeur aan informatie in een raadsinformatiebrief met data daarin; wethouder **Wolthers** wil informeren over de kracht van het geheel en daarover de dialoog en een discussie aangaan; dat doet zij desgevraagd in een raadsinformatiebrief; daarna volgt een beeldvormende sessie; de **SP** vraagt wanneer het Berenschot benchmarkonderzoek klaar is en wanneer daarover een beeldvormende sessie plaatsvindt; wethouder **Wolthers** zegt dat het totaalpakket begin volgend jaar klaar is, met daarin de Berenschot benchmark;
- kondigt de nieuwe nota over passend onderwijs aan.

Wethouder **Jaeger**:

- deelt mee dat het goed gaat met cultuur en ambitie zich niet in cijfers vertaalt; ambitie zit bij organisaties, zoals GSA, amateurverenigingen en De Vorstin; het gaat dus heel goed met cultuur, waarbij instellingen barsten van de ambitie;
- gaat geen kosten maken voor de verhuizing van de bibliotheek;
- licht toe dat er in 2020 incidentele cultuuruitgaven zijn, zoals € 200.000,- extra voor een programma voor 75 jaar vrijheid; € 174.000,- minder uitgaven in 2021 voor De Vorstin vanwege het wegvallen van kapitaallasten en € 160.000,- reservering in 2019 en 2020 voor het Metropole Orkest; in 2020 is dus incidenteel een verhoging van de cultuuruitgaven te zien ten opzichte van de afgelopen en toekomstige jaren;
- vertelt dat economisch beleid is vertaald in subsidies; de economische dynamiek is behoorlijk groot en de klassieke instrumenten daarvoor werken minder goed; vanuit het bedrijfsleven komen nieuwe instrumenten naar voren, die wordt vormgegeven in een agenda die eind dit jaar naar de raad komt; veel meer gaat het om zich richten op gebieden, zoals Kerkelanden of het Centrum en het benodigde economische beleid daarvoor; participatie van ondernemersverenigingen neemt toe; de visie op de Gijsbrecht van Amstelstraat is door die ondernemersvereniging zelf ontwikkeld; de **PvdA** vraagt of de agenda met de raad wordt besproken, hoe lokale en specifieke deelonderwerpen zich verhouden tot grote plannen zoals Media Valley en waarom de Economische visie nog bij de kaderstellende nota's staat als die niet meer zo relevant is; wethouder **Jaeger** antwoordt dat de Economische visie wel relevant is, maar die is heel erg overkoepelend; daaronder komt een mediavisie; in december komt een agenda over de uitwerking van de deelgebieden, die als advies wordt voorgelegd aan de raad; grotendeels ligt de uitvoering bij de organisaties zelf;
- is druk met 5G bezig, namelijk met digitale snelheid en digitale capaciteit; Vodafone gaat in januari/februari het giganet aanleggen, waardoor de capaciteit vervijfvoudigt; de gemeente heeft zich kandidaat gesteld voor proefzone voor 5G; de **SP** wil schriftelijk nader geïnformeerd worden over 5G en weet dat inwoners zich zorgen maken over de consequenties daarvan; zij vraagt of zij ook antwoord krijgen, ook over de gevolgen van 5G; wethouder **Jaeger** deelt mee dat die mensen antwoord krijgen, maar vraagt zich af of het antwoord voor hen bevredigend zal zijn; de gemeente houdt zich vast aan wat het RIVM of onderzoeken daarover zeggen; hij vindt het een genoegen om de raad een informatiebrief te geven over 5G en die zal voor het einde van het jaar naar de raad komen; het **CDA** vraagt of de witte plekken

glasvezel door 5G opgelost kunnen worden; de **voorzitter** vraagt de wethouder het antwoord op die vraag ook in de collegebrief mee te nemen;

- roept op erg veel aandacht te hebben voor de vitaliteit van de winkelgebieden; er zal 15% tot 30% uitval van fysieke winkels zijn, zodat er veel zorg van de gemeente naartoe moet; de **SP** vraagt of de wethouder de VVD-/SP-motie wil uitvoeren om te komen tot een MKB-beleid; wethouder **Jaeger** gaat het er veel meer om hoe te kijken naar de binnenstad bij 20% extra leegstand en hoe die te vullen; met genoegen wil hij de vermelde motie opdiepen en daarnaar kijken;
- investeert in winkelgebieden, qua alternatieve invulling van leegstand, actieve acquisitie en het spreken met vastgoedeigenaren; het gaat erom alert te zijn op de winkelgebieden Centrum en Gijsbrecht van Amstelstraat; Kerkelanden en Seinhorst lopen nu nog steeds goed;
- heeft hedenochtend met ondernemers uit de Gijsbrecht van Amstelstraat over plannen voor dat gebied gesproken;
- heeft een kpi leegstand opgenomen om in de gaten te houden;
- vraagt na wat de regels zijn voor vergunningen aan kunstenaars en koppelt dat terug naar de commissie Economie en Bestuur;
- deelt mee dat het Media Park is overgenomen en het college contact met de nieuwe eigenaar heeft gehad; die vraagt ruimte om eigen gedachten te formuleren; € 5 miljoen is grotendeels bedoeld om de bereikbaarheid van het Media Park te verbeteren; financiering van bereikbaarheidsmaatregelen worden door het Media Park financieel ondersteund en daarover zijn nog afspraken met de nieuwe eigenaar nodig; de **SP** vraagt waarom het bedrag zonder besluit al in de meerjarenbegroting staat; wethouder **Jaeger** heeft dat gedaan vanwege de planning.

Wethouder **Scheepers**:

- herinnert aan de intentieverklaring begin 2018 voor herbouw van De Lelie, waarvoor onderzoek nodig was; eind vorig jaar is geconcludeerd dat herbouw kan; met vijf partijen moet worden besloten hoe dat centrum invulling te geven is en daarnaast heeft de buurt geen eenduidige opvatting over het buurtcentrum eruit moet komen te zien; het college hecht waarde aan draagvlak voor het buurtcentrum, maar dat kost tijd;
- vindt het tijd voor De Lelie nu een knoop door te hakken; het college heeft een voorkeur voor een multifunctionele accommodatie, maar is nog bezig om de neuzen daarvoor naar één kant te krijgen; het streven is in december/januari met een besluit richting de raad te komen en ook om een investeringskrediet aan te vragen; de **SP** vraagt of € 750.000,- voldoende is voor een plan; wethouder **Scheepers** werkt met dat bedrag, maar een multifunctioneel centrum betekent ook iets extra's voor de wijk; bij iets groters neerzetten is meer geld nodig; met het definitieve voorstel komt hij naar de raad terug; de **SP** weet dat veel clubjes terug naar De Lelie willen;
- realiseert zich heel goed dat de reserve stedelijke ontwikkeling iets nieuws is en een voorzet is voor het nieuwe vastgoed- en grondbeleid; het uitgangspunt van die reserve is om bij het verkopen van grond of vastgoed dat geld te investeren in de uitdagingen waarvoor de gemeente staat, zoals inbreiding en verduurzaming; het **CDA** ziet dat dit jaar € 3 miljoen aan verkoop plaatsvindt dat wordt gebruikt om de begroting sluitend te maken; wethouder **Scheepers** reageert dat in de begroting een bedrag staat dat wordt toegevoegd aan de reserve stedelijke ontwikkeling; dat is een voorschot op het nieuwe beleid; de reserve stedelijke ontwikkeling wordt ook in de begroting ingezet; het **CDA** kijkt dat nog na;
- investeert niet in prestigeprojecten, maar wil de stad beter, leefbaarder en socialer maken; de **ChristenUnie** staat daar altijd met een gezond wantrouwen tegenover;
- verkoopt panden en grond altijd tegen marktwaarde en verkoopt niet willekeurig panden aan speculanten; gezien de enorme woningbouwopgave kan de reserve een belangrijk smeermiddel zijn; de **SP** ziet dat liever geld naar de algemene reserve gaat zodat het ook te bestemmen is voor het sociaal domein; wethouder **Scheepers** zegt dat het college daarover anders denkt.

Burgemeester **Broertjes**:

- geeft het voldoening dat De Egelshoek binnen de kaders van de raad wordt afgerond; in januari volgt oplevering en 29 januari is de raad op locatie uitgenodigd;
- kondigt volgende week een brief over de Oud- en Nieuwviering aan en blijft vasthouden aan een centraal vuurwerk op het marktplein en lardeert dat met een vuurwerkvrije zone in het centrum en vrijwillige vuurwerkvrije zones, waarvan er dit jaar tien worden voorgestaan;
- heeft een landelijk besluit nodig voor gevaarlijk vuurwerk; zolang dat verbod er niet is gaat hij daarmee niet experimenteren;
- kondigt een monitor aan onder 10.000 inwoners van Hilversum met vragen over vuurwerk; de beloofde peiling is nog niet van de grond gekomen; volgend jaar verwacht hij die wel;
- wil draagvlak houden onder de bevolking voor het vuurwerkbeleid;
- wil meer mensen en middelen tegen ondermijning, onder meer voor het versterken van de informatiepositie;
- wil het signaal afgeven ondermijning serieus te nemen; de **PvdA** vraagt of de groeiende leegstand in het kader van de veiligheid ook een zorg is; burgemeester **Broertjes** zegt van niet, maar drugsoverlast is wel een zorg; het sluiten van café Midi heeft in de wijk een enorme opluchting gegeven; dat beleid wil hij nog intensiever voeren, zeker met meer mensen en middelen;
- erkent dat de woninginbraken in de zomer licht stegen, zodat waakzaamheid en een sterke keten nodig zijn; in 2018 waren er 215 inbraken en dit jaar nog 200; deze aantallen zijn beduidend lager dan in 2015, 2016 en 2017; de **VVD** vraagt aandacht voor voorlichting en preventie.

De **voorzitter** vat de gedane toezeggingen samen:

- in het eerste kwartaal van 2020 antwoord geven op de motie over de financiële houdbaarheidstest;
- het presenteren van een e-visie in het tweede kwartaal van 2020;
- een voorstel in november maken voor het klimaatneutraal maken van het raadhuis;
- gevolgen van de Pfas-uitspraak op de gemeente Hilversum direct melden;
- binnen drie weken een collegebrief presenteren over armoede;
- een raadsinformatiebrief over de internationale school overleggen in het eerste kwartaal van 2020;
- een raadsinformatiebrief over het totaalpakket voor personeel aanleveren, evenals de uitkomsten van het medewerkerstevredenheidsonderzoek ter voorbereiding op een beeldvormende sessie;
- voor het einde van dit jaar een raadsinformatiebrief over 5G uitbrengen, inclusief hoe bewoners zorgen worden beantwoord;
- moties van de SP en de VVD over het MKB-beleid worden opnieuw bekeken en daarover volgt een reactie naar de raad;
- een onderzoek naar kunst in de openbare ruimte en vergunningverlening daarvoor en terugkoppeling daarvan naar de commissie.

Schorsing (21.40 – 21.53 uur).

Tweede termijn

Het **CDA**:

- vraagt bij de financiële houdbaarheids-/stresstest ook de plannen voor de toekomst mee te wegen, zodat er zicht is op investeringsruimte voor toekomstige coalities.

D66:

- is blij met de beantwoording van het college;
- heeft een amendement ingediend om van De Lelie een sterretjespost te maken en wil het college met vaart met het buurthuis aan de slag laten gaan;
- hoopt dat het college wil nadenken over haar voorstellen over nieuwe kansenbeleid en BUIG.

De **ChristenUnie**:

- wil zeker weten of er een besluit is genomen over contractverlenging van de zorgcoördinator en de ketenregisseur mensenhandel;
- informeert waarom er nog geen planning onderwijshuisvesting is;
- vraagt wat het college gaat doen om een percentage van 95 ongegronde beroepschriften te bereiken;
- informeert naar de mogelijkheid specificatie van posten uit te kunnen zoeken via doorklikken en een infographic.

De VVD:

- vraagt aandacht voor foutparkeren waardoor gevaarlijke situaties ontstaan bij scholen en sportclubs; gevraagd wordt op motie M 18/104 nog terug te komen;
- wil zich sterk maken voor:
 1. het bouwtempo en het laten stijgen van bouwhoogten;
 2. groen zijn maar niet gek;
 3. doelmatig omgaan met geld van inwoners;
 4. ruimte voor ondernemerschap;
 5. grote keuzen durven maken om werkelijk iets aan de bereikbaarheid van Hilversum te doen;
 6. investeren in de eigen kracht van mensen en buurten;
 7. een Hilversum dat schoon, veilig en leuk is.

De PvdA:

- vindt de opmerking teleurstellend instellingen niet te indexeren voor hun subsidie om hen scherp te houden;
- is van mening dat het college niet het hele verhaal vertelt over de omgang met substitutie/begeleiding, wat een verschuiving is van druk naar welzijn en begeleiding in de wijken, terwijl het college wel scheef investeert in beide kanten van de zaak;
- vindt leegstand verschraling van het aanbod;
- ziet het complexe leegstandsprobleem met gevolgen op vele gebieden nog steeds groeien en gaat zich daarop nog bezinnen.

GroenLinks:

- ziet dat het college voortvarend aan de slag is;
- is blij met alle lopende projecten op het gebied van wonen en dat de gemeente de eigen opgelegde taakstelling haalt;
- wil de raad actiever op de hoogte laten houden;
- beraadt zich over het Circusterrein;
- steunt het amendement over De Lelie van D66 niet;
- vraagt te letten over het taalgebruik.

De SP:

- is blij met de extra fte tegen ondermijning;
- kijkt ook uit naar de aanpassing van de APV volgend jaar;
- hoopt op een oplossing voor de structurele ondercapaciteit binnen de gemeente;
- beraadt zich over een amendement over de reserve stedelijke ontwikkeling;
- ondersteunt het amendement over De Lelie;
- wijst op de andere paginanummering van de begroting na beantwoording van technische vragen;
- is blij met de antwoorden van wethouder Wolthers over laaggeletterdheid en vraagt om terugkoppeling van het gesprek daarover;
- vraagt aandacht voor de inclusieagenda en de toezegging dat die dit jaar nog besproken zal worden;
- wil het college een campagne laten entameren dat kinderen naar de tandarts gaan, waarmee soms problemen zijn;
- wil af van het niet indexeren van subsidies en zegt een motie of amendement daarover toe;

- maakt zich grote zorgen over de onafhankelijke cliëntenondersteuning en of daarvoor genoeg capaciteit is;
- heeft niet het idee dat het college serieus bezig is met transformatie, leegstand en het realiseren van tijdelijke woningen en vraagt om terugkoppeling van het overleg daarover; wil een bijeenkomst over transformatie naar woningen.

Hilversums Belang:

- vindt haar vragen netjes en overtuigend beantwoord.

Wethouder Walters:

- kan onvoldoende beoordelen of de houdbaarheidstest zich ook leent voor plannen voor de toekomst en gaat daar serieus naar kijken;
- meent dat het nieuwe kansenbeleid niet meer nodig is en dat heeft het college bewust afgeschaald; **D66** stelt dat ingewikkelde regels wellicht de reden zijn dat het potje niet vaak is gebruikt en hecht aan het budget voor nieuwe kansen;
- wil het AEF-onderzoek naar BUIG eerst afwachten voor gelden structureel door te zetten; **D66** wil realistisch en meerjarig begroten en gaat zich beraden op het amendement daarover;
- wil in de vergadering van de commissie Economie en Bestuur van januari terugkoppelen over het percentage gegronde beroepschrijft; de **ChristenUnie** wil laten nadenken over het hoge streefcijfer in relatie tot de lage realisatie;
- biedt dit jaar geen mogelijkheid tot doorklikken in de digitale begroting aan, evenals geen infographic; dit jaar is een leuk filmpje gemaakt met wat de gemeente gaat doen;
- bedoelt met scherp houden van gesubsidieerde organisatie ook de opdrachtgever om efficiency te betrachten;
- vindt tandartsbezoek van kinderen en cliëntondersteuning meer iets voor behandeling in een commissievergadering;
- werkt aan de inclusieagenda, maar weet niet of die dit jaar of in het nieuwe jaar komt; dat is te zien in de bijwerking van de toezeggingenlijst.

Wethouder Voorink:

- zegt het verslag van het gesprek over crisisopvang met centrumgemeenten en de staatssecretaris toe.

Wethouder Wolthers:

- zoekt na of de extra boa-capaciteit structureel is en komt daarop terug;
- kondigt de verdeling van het onderwijshuisvestingsplan aan;
- stelt dat de gemeente Hilversum een aantrekkelijke werkgever wil zijn; soms is er inhuur ter overbrugging van openstaande vacatures; vanaf 2018 is de inhuur 18,8%; een streven naar 10% vindt zij in deze tijd niet realistisch, maar wel wil zij blijven werken aan het behoud van medewerkers; het lukt wel om op vacatures goede mensen te krijgen.

Wethouder Jaeger:

- deelt de observaties van de PvdA over de vele vele kappers en nagelstudio's, die hij zal meenemen bij de vitaliteit van de binnenstad.

Burgemeester Broertjes:

- heeft een geweldige schaa sprong gemaakt tegen mensenhandel en tot en met volgend jaar is er nog geld; in het eerste kwartaal van 2020 volgt een evaluatie, waarbij er een gezamenlijk project met de regio van te maken is, dat is zijn inzet; de **SP** meent dat is toegezegd dat het beleid mensenhandel en de kaders door de raad zullen worden behandeld; burgemeester **Broertjes** doet dat wanneer de raad dat wil; financiële kaders zijn gesteld en uitvoering is nu aan de orde; beleid gaat hij opzoeken; de **ChristenUnie** weet dat er een raadsinformatiebrief was die de **SP** kan bespreken; de **SP** wil daarover een commissievoorstel maken; het **CDA** weet dat de burgemeester de raad in het vierde kwartaal van 2019 verder informeert over de aanpak van mensenhandel en een eventuele structurele inbedding vanaf 2020.

De **voorzitter** vat de gedane toezeggingen samen:

- uitzoeken kwijtscheldingsbeleid en de cijfers daarvan; een afdoeningsdatum is niet genoemd;
- verslagen bijeenkomsten van wethouder Voorink over crisisopvang terugkoppelen als ze beschikbaar zijn;
- toezeggingen over boa-capaciteit nakijken;
- een geplande raadsinformatiebrief over inhuur komt volgende week naar de raad.

Advisering aan de raad

De commissie vindt de stukken rijp voor de raad.

Alle fracties vragen om agendering met debat van de begroting maar niet over de belastingverordeningen.

De **SP** kondigt aan tegen de Verordening hondenbelasting te stemmen.

De **VVD** is zeer te spreken over de stukken en is positief.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 22.38 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie ... ,

De griffier,

De voorzitter,